

Mësimi 1

Dëshirat dhe nevojat: çfarë është e rëndësishme për mua?

Nxënësit mësojnë të bëjnë dallimin ndërmjet dëshirave dhe nevojave të tyre bazë.

Objektivat e mësimit	Nxënësit mësojnë se dëshira e tyre individuale – gjërat dhe idetë ata do dëshironin ti kishin dhe realizonin – janë po aq të rëndësishme sa edhe gjërat që qeniet njerëzore i kanë vërtet të nevojshme për të jetuar një jetë të mirë.
Detyrat e nxënësve	Nxënësit zgjedhin piktura që përfaqësojnë dëshirat dhe nevojat dhe diskutojnë e vendosin për to.
Burimet	Spango (tel rrobash), varëse rrobash, copa të prera (fotografi) nga revista, material i shtypu.
Metodat	Punë në grupe.

Informacion

Të drejtat e njeriut kanë dy anë: një natyrë etike dhe një ligjore. Edhe pse të drejtat e njeriut, në përgjithësi, janë konsideruar si të pandashme, është e qartë që çdo individ vendos për veten e vet se çfarë është e rëndësishme për jetën e tij. Më tej, është e rëndësishme të kuptohet, sidomos për adoleshentët, se jo të gjitha nevojat janë nevoja bazë, të njohura tashmë si të drejta në standardet ndërkombëtare për të drejtat e njeriut. Dallimi mes dëshirave dhe nevojave, respektimi i mënyrave sesi njerëzit mund të vlerësojnë të drejta të veçanta për të tjerët, dhe në të njëjtën kohë të pranojnë rëndësinë e kornizave ndërkombëtare të të drejtave të njeriut është një proces afatgjatë i të mësuarit. Edhe pse aspektet ligjore të drejtave të njeriut, që nuk janë trajtuar në këtë mësim, mësuesit duhet të jenë gjithnjë të vetëdijsëm se Traktatet detyruese ligjore - të cilat qeveritë i nënshkruajnë dhe pranojnë ti zbatojnë – janë të bazuar në Kuadrin Normativ të Deklaratës Universale të Drejtave të Njeriut. Në Evropë, traktati kryesor dhe ligjërishit i detyrueshëm, është Konventa për Mbrojtjen e të Drejtave të Njeriut dhe Liritë Themelore (Konventa Evropiane për të Drejtat e Njeriut).⁴

Përshkrimi i mësimit

Klasa duhet të krijojë mundësinë që nxënësit të mund të ulen në grupe me nga katër deri në gjashtë vetë. Mësuesi duhet të vendosë të gjitha materialet e nevojshme për mësim në një tryezë të veçantë, nga e cila nxënësit mund të marrin atë që kanë *nevojë* dhe ta kthejnë në fund të mësimit. Pronësia është një faktor kyç në suksesin e EQD/EDNJ, ndaj dhe nxënësit bashkë me mësuesin duhet ta shohin klasën e tyre si një hapësirë jetese që u intereson dhe për të cilën kujdesen. Duhet të ketë sa më shumë copa të prera nga revistat, sa të jetë e mundur (me dhjetëra, ndoshta edhe disa qindra fotot) të mbërthyer në muret e klasës.

Mësuesi mbledh nxënësit përballë "murit të fotove" dhe i angazhon ata në diskutim përmes pyetjeve:

- Cilat ishin disa nga përvojat tuaja kur keni mbledhur fotot?
- A kishte diçka që ju habiti? Nëse po, çfarë?

Pas disa minutash bisede hyrëse, mësuesi i cakton dy nxënësve detyrën e mbajtjes së spangos së rrobave (rreth 4 metra e gjatë) dhe 12 kapëse rrobash. Pastaj, mësuesi merr dy skeda të përgatitura, me fjalët "dëshirat" dhe "nevojat" të shkruar për to. Ai var nga një kartë në të dyja anët e spangos dhe pastaj u kërkon nxënësve të mendojnë cilën prej fotove do të zgjedhin për të

⁴ ETS nr 5, e hapur për nënshkrim më 4 nëntor 1950, hyri në fuqi më 3 shtator 1953.

varur në anën e "dëshirave" dhe cilat në atë të "nevojave". Pasi të gjithë të kenë kanë menduar për këtë, mësuesi u kërkon dy nxënësve të varin sugjerimet e tyre dhe të shpjegojnë zgjedhjen e tyre. Më pas, mësuesi sqaron dallimin ndërmjet nevojave dhe dëshirave së bashku me nxënësit, por duhet të kujdeset që të mos japë një përkufizim. Ai mbledh informacion nga nxënësit dhe u kërkon atyre të japin shpjegime për të.

Në grupe prej 4-6 vetash, nxënësve u jepet detyra që të zgjidhen 10 fotografi nga tërë ato që janë mbledhur, për të çuar 5 në kategorinë e "dëshirave" dhe 5 në atë të "nevojave". Secilit grup i jepet kjo detyrë me shkrim (Mësuesi shpërndan fletët e punës ose shkruan në tabelën e zezë.

Detyra dhe prezantimi:

- Nxënësit, të ndarë në grupe, duhet të zgjedhin 10 fotografi nga i gjithë koleksioni. Pesë prej tyre duhet të vendosen në kategorinë e "dëshirave" dhe pesë në kategorinë e "nevojave" (në se dy ose më shumë grupe dëshirojnë të njëjtën foto, mësuesi të përpiqet të gjejë një zgjidhje).
- Grupet duhet të diskutojnë zgjedhjet e tyre dhe përpiqen t'iu përgjigjen pyetjeve të mëposhtme:
 - Pse është e rëndësishme kjo në jetën time?
 - Çfarë do të thotë në qoftë se unë nuk e kam këtë?
 - Çfarë dua që të kem apo të arrij më vonë në jetë?
 - Çfarë do të thotë kjo për mua si djalë / vajzë?
- 10 fotografitë e zgjedhura duhet të ndahen sipas rëndësisë dhe nxënësit duhet të shpjegojnë arsyen renditjen së e tyre. Ata duhet të gjejnë një zgjidhje që t'i përshtatet të gjithë anëtarëve të grupit.
- Dy anëtarë të grupit duhet të mbajë litarin e rrobave dhe një tjetër duhet të shpjegojë çdo zgjedhje. Vetëm zgjedhja e parë dhe e fundit duhet të shpjegohen. Në fund, nxënësit duhet të përpiqen të shpjegojnë me fjalët e tyre ndryshimin ndërmjet dëshirave dhe nevojave. A munden ata të gjejnë një "përkufizim" për të dyja?

Spangoja varet në mur (ose kudo tjetër në klasë), bashkë me të gjitha fotot e zgjedhura.